

El dinamisme exportador

L'evolució de l'economia espanyola ha estat millor del que s'esperava. Fins avui, no solament ha aconseguit evitar la temuda recessió, sinó que ha mantingut un notable ritme de creixement de l'activitat i de l'ocupació. Això ens porta a millorar l'escenari de previsions. El creixement del PIB previst per a enguany el situem ara en el 2,0%, 7 dècimes per damunt de l'escenari anterior. En part, la sorpresa positiva és deguda a la distensió dels preus de l'energia, que s'ha produït abans del que s'esperava. Les mesures adoptades, tant a Espanya com a la majoria de països desenvolupats, han ajudat a esmorteir l'impacte de la crisi energètica. A Espanya, a més a més, ha sorprès l'excel·lent evolució del sector exterior.

La demanda nacional fa dos trimestres que reula. Entre el 4T 2022 i el 1T 2023, acumula un descens superior a l'1,5% en termes reals. Però això ha estat compensat amb escriu pel dinamisme de les exportacions de béns i de serveis, que van créixer un 10,2% interanual en el 1T de l'any. La bona evolució del sector exterior també es veu reflectida en el compte corrent, que l'any passat es va mantenir en positiu malgrat el fort encariment de les importacions d'energia: només va reular 4 dècimes en relació amb el 2021, fins al 0,6% del PIB. Aquest és un dels menors descensos entre tots els països desenvolupats. A Alemanya, a França i a Itàlia, per exemple, el descens del saldo corrent es va situar al voltant dels 4 p. p. La diferència és remarcable.

Si s'analitza amb una mica més de detall l'evolució de les factures amb l'exterior, observem que la de l'energia importada va augmentar de manera substancial. El dèficit de la balança energètica va passar dels 27.842 milions d'euros el 2021 als 56.551 milions el 2022. De tota manera, en termes de PIB, la xifra del 2022 (4,3%) no va arribar a superar la del 2012 (4,5%). En part, això és degut al fet que l'hivern va ser més temperat de l'habitual i també als esforços fets per reduir el consum d'energia. Si prenem una perspectiva més àmplia, destaca la millora en el *mix* de producció d'energia, gràcies a l'auge de les renovables. Així, si el 2007 només el 20% de la producció d'energia elèctrica era renovable, el 2022 va assolir el 43% i, des de l'inici d'enguany, ja supera el 50%. La inversió en energies renovables no solament és fonamental per a la lluita contra el canvi climàtic. També fa que l'economia sigui molt més resilient davant els xocs externs.

Quan ens fixem en l'evolució de les exportacions, destaquen tres elements. Primer, que el bon comportament és generalitzat entre béns i serveis. Així, dues terceres parts de les partides de mercaderies presenten un ritme de creixement de dos dígits al gener-març. Entre els serveis, desta-

quen el fort creixement del turisme, els ingressos del qual creixen un 38,8% interanual en el 1T i es troben ja clarament per damunt dels nivells previs a la pandèmia, i el transport i els serveis a empreses (+19,2% i +18,6%, respectivament, en el 4T 2022); pel que fa als béns, destaca el sector de l'automòbil (+32% en el 1T). Segon, que el ritme d'avanç també és generalitzat per destinacions i és especialment intens als principals mercats: les exportacions de mercaderies a la zona de l'euro (el 56% del total) creixen un 14,3%, en especial les dirigides a Alemanya i a França (+18,9% i +15,2%). I, tercer, aquest patró no és generalitzat entre els països desenvolupats. A Alemanya, a França i a Itàlia, per exemple, l'avanç de les exportacions de béns està sent menys dinàmic: un 7,8%, un 9,5% i un 9,8%, respectivament, en relació amb el 14,6% anotat per Espanya.

Malgrat que el dinamisme de les exportacions espanyoles hagi sorprès en el context actual, el seu bon comportament ve de lluny. Arrenca durant la crisi financera i del deute sobirà de fa una dècada, quan moltes empreses espanyoles es van veure forçades a mirar cap a l'exterior arran de la feblesa de la demanda interna. Esperonades per la recuperació de la competitivitat de l'economia espanyola, el nombre d'empreses que exporten de manera regular no ha parat de créixer i ha passat de les 35.000 del 2010 a les 57.000 de l'any passat, i el pes de les exportacions de béns i de serveis ha augmentat més de 15 p. p., fins a situar-se en el 41,6% del PIB.

En els propers mesos, el dinamisme de les exportacions espanyoles podria perdre una mica de força. La previsible desacceleració dels principals països desenvolupats, on es dirigeix el gruix de les exportacions, serà difícil d'esquivar. De tota manera, això no ha de fer perdre de vista l'excel·lent trajectòria dels últims anys, que, una vegada més, ha estat clau per esmorteir l'impacte d'un context advers.

Oriol Aspachs